

נשמת התורה

מאמר שבועי בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זי"ע א

פרשת קרח ה'תשע"ז

"ויקה קרח" ופירש רש"י "פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא"

שורש המחלוקת

קורח חולק על אהרון ומשה. הבה נתבונן בשורש ענין המחלוקת. בזוהר פר' בראשית במאמר **"יהי רקיע"** מוסבר שהמחלוקת הראשונה בבריאה היתה ביום השני של מעשה בראשית **"ויאמר**

אלוקים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים" והמחלוקת הזו גרמה ששני הקוין של ימין ושמאל רבים ביניהם עד שבא קו האמצעי, שזה היום השלישי, ומכריע ביניהם.

מחלוקת - הנהגת שכר ועונש

והסיבה שיש מחלוקת היא עמוקה מאד וכדלהלן, הפסוק אומר **"אשר ברא אלוקים לעשות"** הפירוש הוא

שהש"ת ברא את הבריאה באופן שבני אדם צריכים השלים אותה. ובעל הסולם כותב במאמרים שבמקום ששם האדם יכול לפעול - שם, כביכול, ה' לא פועל, כי נתן לאדם כח לעשות. הלא לפני שהש"ת ברא את העולם באין סוף, כולנו היינו שם בסוד "הוא ושמו אחד", בכל מילואינו ותפארתינו, ולמה נתרוקנו מכל השפע הזה? הסיבה היא כדי לגלות את ענין ההשפעה אצל הנבראים, שקודם הבריאה הנבראים היו רק מקבלים, וע"י הבריאה נעשה מקום שהנבראים יוכלו להדמות לבורא ולהשפיע כמוהו. וזה הפירוש **"אשר ברא אלוקים לעשות"** כביכול לתת מקום לנבראים לגלות את צורת "המקבל על מנת להשפיע".

הקב"ה מעלים השגחתו

לצורך הדבר הזה הש"ת כביכול מעלים השגחתו השלימה וברא הנהגת "שכר ועונש". שמצד הנהגה הזו הנברא מרגיש שהוא פועל ועושה ומכשיר עצמו, וחוסיך מעצמו את דרך הייסורים ע"י שהולך בדרך תורה. נכון אמנם שע"י גילוי הנהגת שכר ועונש מתגלה בעולם ה'סטרא אחרא' המפתה והמענישה את האדם, אך יחד עם זאת מתגלה מקום של גילוי מוחין לאדם ע"י שעוסק בתורה ומצוות עשה ולא תעשה.

ובעצם זהו סוד המחלוקת בקדושה - לגלות הנהגת שכר ועונש. בהנהגה זו יוצא קו ימין שזהו הנהגת השכר, ושמאל זהו הנהגת העונש, וע"י קו האמצעי המחברם, המגביר הימין על השמאל, האדם נהיה כלי מוכשר לראות שבאמת גם הנהגת שכר ועונש ספוגה וטעונה בהשגחה פרטית על כל צעד ושעל, שזה בחי' עולם הבא.

לעתיד לבוא הנהגת השגחה פרטית

לעתיד לבוא תתבטל הנהגת שכר ועונש כי יראו שה' עשה עושה ויעשה לכל המעשים, וכל ההנהגה הזו - המחלוקת בין ב' הקוין הנ"ל - יצא, כדי שאדם יוכל להזדוץ להכשיר הכלים ולבחור בדרך תורה ולא בדרך של יסורים המאריכה את הזמן. אבל לעתיד לבוא יונהג העולם בהשגחה פרטית ויראו שה' עושה כל המעשים ולא יהיה שום מחלוקת.

"הכנעה הבדלה המתקה"

אחד היסודות בתורת הבעל שם טוב הוא ענין **"הכנעה - הבדלה - המתקה"**: קודם **מכניעים** הרע, כתוצאה מכך נהיית **הבדלה** - מחלוקת בין הטוב לרע, שזהו ענין הנהגת שכר ועונש שאדם מואס ברע ודבק בטוב, ומיד אחרי שזוכה האדם לדבוק בטוב ולקנות טבע של השפעה, בא ענין של **המתקה** - שרואים איך ה' מחיה את הרע בעצמו וה' עושה כל המעשים והרע כסא לטוב כפתילה לנר.

שבת קודש - "המתקה"

שבת קודש הוא יום של המתקה, הנהגה של השגחה פרטית. הפייטן אומר **"אכול משמנים שתה ממתקים"**, כל הרע מתמתק. לעומת זאת בימות השבוע זה זמן של עשייה, הנהגת שכר ועונש, עבודה של מחלוקת בין הטוב לרע, שגורמת לאדם לדבוק בטוב ולמאוס ברע. מה שאין כן, שבת זה יום של שלום, כמו שאומרים **"שבת שלום"** שלימות של ימין ושמאל, הנהגה של השגחה פרטית. אחר כל היגיעות שענינם הנהגת שכר ועונש.

ב' המלאכים

בליל שבת באים ב' מלאכים מלאך טוב ומלאך רע. ואמרו חז"ל שאם שולחנו של אדם ערוך וישנו כבוד השבת - מלאך רע עונה בעל כורחו אמן. משמעות הדברים שבימי השבוע, שזה הנהגה של שכר ועונש, כביכול יש מלאך טוב ומלאך רע. אבל בליל שבת, בכח קדושת השבת, שזה גילוי המנוחה אחר כל העבודה - מתברר שהמלאך הרע הוא גם כן טוב.

הבדלה במוצאי שבת

הדבר הראשון שעושים במוצאי שבת הוא הבדלה. היינו עבודת "ההבדלה": שחוזרים להנהגה של שכר ועונש, מלחמות שבין הטוב לרע, ומיאוס הרע. וכמו שכתוב בזוהר בראשית בפירוש הסולם: **"וישראל עושים מעשה של מצוה בהסד וביין ואומרים הבדלה,**

יש לי מושג - השראת החכמה

אצבעות הידיים הן קדושות ביותר משאר הגוף כי שם מקום השראת החכמה וסוד הכתוב "וכל אישה חכמת לב בידה טו וכו'" (שמות ל"ה)

(סולם הקדמה לספר הזוהר)

והסטרא אחרא נפרשת מהם, כי ע"י מעשה ודיבורים של מצווה מתעוררת כוונת הלב, להכיר בכל המיאוס וההזק הנמשך מהעבירות, וכל החיים והטוב הנמשך לעושי רצונו יתברך, שזה סוד ההבדלה, כי אז פורשים בהכרח מהס"א ומתדבקים בקדושה. וזה שכתוב ואתפרש מינייהו שהס"א מתפרשת מישראל כי לפי שיעור הכרת ההזק בדרך הרע כן שיעור התרחקות הרע מהאדם, רואים שעבודת ההבדלה אחרי שבת הוא עבודת שכר ועונש, מיאוס הרע ופירוד ממנו, ואחרי שעוסק ומתייגע בהנהגת שכר ועונש זוכה להשגחה פרטית בשבת קודש, שזה בחי' של לעתיד לבוא כמו שאמרו חז"ל שבשבת צריך האדם לראות כאילו כל מלאכתו עשויה, היינו, להשיג שה' עושה הכל.

ב' בחינות בשבת

וזה ב' בחי' בשבת: בחי' א' כתוב שלפי התנהגותו בימי השבוע כך גודל מעלת השבת שלו, ובחי' ב' כתוב ששבת נותנת כח לשבוע הבא, והבחי' הא' הוא שלפי מה שהתייגע בהנהגת שכר ועונש כך זוכה לאור של השגחה פרטית בשבת. והבחינה השניה שהדבקות שזוכה בשבת גורמת לו בשבוע הבא שנאת הרע יתור גדולה, הליכה יותר גבוהה בהנהגת שכר ועונש, כך שבשבת אח"כ ישיג דרגה גבוהה יותר של השגחה פרטית. אבל חייב האדם מקודם ללכת בדרך התורה שהוא סוד המחלוקת דקדושה בין ימין ושמאל - הנהגת שכר ועונש.

לעתיד לבוא קורח יהיה צדיק

צדיק כתמר יפרח, אומר האריז"ל: **"ס"ת קרח**. רמז שלעתיד לבוא קרח יהיה הכהן הגדול. העומק של קורח הוא רצונו לגלות את ההשגחה הפרטית, אבל הוא טעה, כי צריך מקודם את ההנהגה של שכר ועונש, הנהגה של דינים. קורח הוא לשון קרח, ללא שיעור, שערות מרמזים על צמצומים, עבודה בפרטים, מלחמות, עבודת ימי החול. וקורח רצה לגלות הנהגת השגחה פרטית קודם הזמן. הפסוק אומר **"קורח בן יצהר"** יצהר רמז לשמן, שהוא השגחה פרטית, לעומת יין, ועל כן רש"י אומר **"פרשה זו יפה נדרשת"** כי ידוע שלעתיד לבוא שם הו"ה יתהפך לשם יה"ה ויה"ה אדנ"י יחדיו גימטריא **יפ"ה** הרי שיפ"ה רמז לעתיד לבוא שיתגלה הנהגת השגחה פרטית וזבה טעה קורח. ואפשר להוסיף, **יפ"ה** ר"ת יופיע השגחה פרטית.

בית שמאי והלל מחלוקתם בסוד השבת

מה שאין כן מחלוקת שמאי והלל תכליתם השלום והנהגת השגחה פרטית, אבל מקודם לזה חולקים לגלות ע"י המחלוקת את התפקיד של האדם לקנות טבע של השפעה שמגיעה רק ע"י הנהגת שכר ועונש, מחלוקת בין הקוין. ורואים בחז"ל ששמאי היה ימין היה אוכל לכבוד שבת, כל בהמה טובה שהיה רואה היה קונה. עומק הדברים שהגם שנחלק עם בית הלל שהוא היה קו שמאל, ובית הלל קו ימין, שזה הנהגה של שכר ועונש, אבל כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, תמיד התכלית שלו היה שבת קודש שזה גילוי השגחה פרטית אחר כל היגיעות, לכן כתוב שמשם ר"ת מחלוקת שמאי הלל, כי משה זה קו האמצעי בחי' שבת, הדעת שמהגלה שכל המחלוקות להביא את הגילוי של השגחה פרטית שה' עושה לכל המעשים. שבת שלום לכולם.